

METÓDY VÝSKUMU MÉDIÍ

Mgr. Michal Bočák, PhD.

Cieľom predmetu je hĺbkové chápanie teoretického pozadia vybraných metód a techník uplatňovaných v mediálnych a kultúrnych štúdiách. Schopnosť vytvoriť realizovateľný projekt výskumu, zvoliť si adekvátny metodologický prístup vo vzťahu k riešenému problému a správne uplatniť zvolené metódy a techniky vo vlastnej analýze a interpretácii médií. Predmet má pomôcť pri voľbe výskumnej perspektívy diplomovej práce v odbore masmediálne štúdiá a pomôcť absolventovi študijného programu samostatne riešiť otázky teoretického i aplikovaného mediálneho výskumu.

základné informácie o predmete	
kód predmetu	1ISJMm/MEVYM/11
akademický rok	2011/2012
študijný program	masmediálne štúdiá
stupeň štúdia	magisterský
zaradenie v OŠP	1. a 2. ročník, ZS
záväznosť predmetu	výberový
rozsah výučby	1 P + 1 S týždenne
spôsob hodnotenia	hodnotený zápočet
počet kreditov	2

KRITÉRIÁ HODNOTENIA

Do celkového hodnotenia sa započítava plnenie nasledujúcich kritérií, z ktorých je každé hodnotené osobitnou čiastkovou známkou (s uvedeným percentuálnym podielom na celkovom hodnotení):

- aktívna participácia na hodinách, výber a praktické uplatnenie techniky pri vlastnej analýze vybraného javu (50 %) a
- test z teórie mediálneho výskumu s praktickou analýzou (50 %).

DOCHÁDZKA

Vaša účasť na hodinách je jedným z kľúčových prvkov úspešného absolvovania predmetu. Bez akéhokoľvek postihu (a nutnosti vysvetľovania) môžete využiť tri (3) absencie na prednáške a tri (3) na seminári. Ak tento počet prekročíte, predmet nebudete môcť absolvovať (automaticky získate celkové hodnotenie FX), takže odporúčam šetriť si absencie pre prípad reálnej potreby.

V prípade, ak sa u vás vyskytnú závažnejšie zdravotné problémy, informujte ma, prosím, ak vám to váš zdravotný stav dovoľuje, čo najskôr – v tomto prípade, samozrejme, nájdeme náhradné riešenie, akonáhle budete opäť pripravený/á študovať. Ak prídete na hodinu neskôr než 10 minút po jej oficiálnom začiatku, považuje sa to za absenciu. To isté platí pre skoršie odchody z vyučovania.

PRIPRAVENOSŤ A PARTICIPÁCIA

Vyžadujem (a kontrolujem) dôkladnú priebežnú prípravu. Vašou úlohou je vopred (t. j. pred vyučovaním) sa oboznámiť s požadovanými (aj ďalšími s témou súvisiacimi) zdrojmi a byť pripravený/á náležite sa zapájať do diskusie o nastolenej téme (pri príprave sa riadte rámcovou náplňou stretnutí a mojimi upresňujúcimi pokynmi). Úroveň vašej prípravy (schopnosť zodpovedať nastolené otázky i samostatné zapájanie sa do diskusie) priebežne hodnotím.

Základom dobrej diskusie sú okrem znalosti témy a schopnosti podložené argumentovať vzájomná slušnosť a rešpektovanie partnerov v rozhovore (aj pokiaľ prezentujú protikladné názory). Tak ako kdekoľvek, ani na svojich hodinách netolerujem prejavy akejkoľvek neznášanlivosti, najmä vo vzťahu k pohlavným, gendrovým, sexuálnym, etnickým, rasovým, triednym inakostiam.

CELKOVÉ HODNOTENIE

Vaša výsledná známka (Z) bude vypočítaná ako súčet numerických vyjadrení čiastkových známok (z) vynásobený koeficientmi ich významnosti (k) podľa vzorca: $Z = (z_1 \times k_1) + (z_2 \times k_2)$.

číselné vyjadrenie hodnotení					
A	B	C	D	E	FX
1	1,5	2	2,5	3	4

Príklad: na hodinách ste sa dostatočne a relevantne zapájali do diskusií, no aplikácia techník v projekte nebola najlepšia, čo hodnotím známkou C (2). Na záverečný test ste sa naučili vynikajúco, získali ste A (1). Vaša celková známka teda bude po dosadení všetkých hodnôt vypočítaná takto:

$$(2 \times 0,50) + (1 \times 0,50) = 1,00 + 0,50 = 1,5 \rightarrow \mathbf{B}$$

ŠTUDIJNÉ MATERIÁLY

Povinné študijné texty sú uvedené pri témach jednotlivých stretnutí. Nie vždy ich pokrývajú úplne, takže sa očakáva vaša príprava s pomocou doplnkových zdrojov. V prípade nejasností, samozrejme, neváhajte hľadať vysvetľujúce a doplňujúce informácie v ďalších knihách, časopisoch a na webe.

Linky na vybrané študijné materiály budú sprístupnené v sekcii *Výučba – Zima – Metódy výskumu médií* mojej pracovnej stránky michalbocak.weebly.com. Študijné materiály sú zaheslované (pdf, zip-archívy); heslá vám rozošlem na vaše mejlové adresy. **Upozornenie!** Všetky materiály sú určené výhradne na vaše študijné účely. Heslá nesmiete poskytnúť tretím stranám. Za zverejnenie hesiel či iné sprístupnenie materiálov vami tretím stranám neručím. Webstránku predmetu pravidelne navštevujte – budem na nej zverejňovať aktuálne pokyny.

ĎALŠIE UPOZORNENIA A INFORMÁCIE

Keď vchádzate do vyučovacej miestnosti, vypnite si mobilné telefóny alebo aspoň zvuky (aj vibračné zvonenie); budem dodržiavať to isté. Nevenujte sa počas hodiny inej činnosti (esemesky, internet, príprava na iné hodiny a pod.). Zhotovovať akékoľvek záznamy (zvukové, fotografické, audiovizuálne) je na Prešovskej univerzite v Prešove bez predchádzajúceho súhlasu vyučujúceho zakázané. Na hodine môžete jesť a piť; nebuďte však nadmieru hluční. Pri porušení týchto podmienok vás môžem požiadať, aby ste učebňu opustili s tým, že vylúčenie z hodiny sa vám započíta ako absencia. Na krátke opustenie vyučovacích priestorov (WC, užitie lieku a pod.) máte, samozrejme, nárok bez opýtania.

Ak jestvujú závažné okolnosti, ktoré vám bránia venovať sa štúdiu v plnej miere (napr. pohybové obmedzenie, dyslexia, náhle zhoršený psychický stav a pod.; nie pracovný úväzok či iné súkromné aktivity) a o ktorých by som, podľa vás, mal vedieť, bez obáv ma o nich môžete informovať. Tieto informácie ostanú dôvernú. Situácii môžeme po vzájomnej dohode prispôbiť charakter vašej prípravy.

RÁMCOVÁ NÁPLŇ STRETNUTÍ

1. Paradigmy mediálnych štúdií – paradigmy metodológie výskumu médií.
2. Projektovanie výskumu.
3. Prístupy ku konštrukcii vzorky (*sampling*).
4. Zakotvená teória (*grounded theory*) a otvorené kódovanie.
5. Kvantitatívna obsahová analýza a mediálny monitoring.
6. Analýza diskurzu a kritická analýza diskurzu (*CDA*).
7. Stopovanie diskurzu (*tracking discourse*).
8. Komparatívna analýza mediálnej produkcie.
9. Analýza recepcie: rozhovor, pozorovanie, experiment, orálna história.
10. Využitie softvéru na kvantitatívnu a kvalitatívnu analýzu médií a spracovanie dát.
11. Kritické pohľady na aktuálny mediálny výskum.

Semináre sú založené na diskusii o prečítaných textoch a aplikácii poznatkov v interpretácii médií a komunikácie, pričom sa využívajú najmä príklady z aktuálnej mediálnej praxe. Náplň seminárov sa v priebehu semestra pružne vyvíja v závislosti od aktuálneho plnenia jednotlivých úloh.

ZÁKLADNÉ ČÍTANIE

- Altheide, David L.: *Qualitative Media Analysis*. Sage 1996. 87 s.
- Deacon, David – Pickering, Michael – Golding, Peter – Murdock, Graham: *Researching Communications: A Practical Guide to Methods in Media and Cultural Analysis*. London: Arnold 1999. 427 s.
- Fairclough, Norman: *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. London – New York: Routledge 2003. 272 s.
- Gunter, Barrie: *Media Research Methods*. London – Thousand Oaks – New Delhi: Sage 2000. 314 s.
- Jensen, Klaus B. (ed.): *A Handbook of Media and Communication Research: Qualitative and Quantitative Methodologies*. New York – London: Routledge 2002. 332 s.
- Silverman, David: *Ako robiť kvalitatívny výskum: Praktická príručka*. Bratislava: Ikar 2005. 327 s.
- Stokes, Jane: *How to Do Media and Cultural Studies*. London – Thousand Oaks – New Delhi: Sage 2003. 198 s.
- Strauss, Anselm – Corbinová, Juliet: *Základy kvalitatívneho výskumu: Postupy a techniky metódy zakotvené teórie*. Brno: Sdružení Podané ruce – Boskovice: Nakladatelství Albert 1999. 202 s.
- Trampota, Tomáš – Vojtěchovská, Martina: *Metody výskumu médií*. Praha: Portál 2010. 296 s.
- Wodak Ruth – Meyer, Michael: *Methods of Critical Discourse Analysis*. London – Thousand Oaks – New Delhi: Sage 2001.

DOPLNKOVÉ ČÍTANIE

- Altheide, David L.: *Reflections: Ethnographic Content Analysis. Qualitative Sociology*, 1987, 10, č. 1, s. 65 – 77.
- Bočák, Michal. Výskum diskurzu televízneho spravodajstva: metodologické aspekty prípravnej fázy. In: Ološtiak, Martin – Ivanová, Martina – Gianitsová-Ološtiaková, Lucia (eds.): *VARIA XVIII: zborník plných príspevkov z XVIII. kolokvia mladých jazykovedcov. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove 2009*, s. 21 – 48.
- Disman, Miroslav: *Jak se vyrábí sociologická znalost. Dotlač 3. vyd. Praha: Karolinum 2002*. 375 s.
- Hendl, Jan: *Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace. Praha: Portál 2005*. 408 s.
- van Dijk, Teun A.: *Principles of Critical Discourse Analysis. Discourse a Society*, 1993, 4, č. 2, s. 249 – 283.

WEB

- *Critical Approaches to Discourse Analysis Across Disciplines (CADAAD)*. <http://www.cadaad.org/>
- *FQS: Forum: Qualitative Social Research*. <http://www.qualitative-research.net/index.php/fqs/issue/archive>

KONTAKT

michal.bocak@Gmail.com

WEB

michalbocak.weebly.com

KONZULTÁCIE

utorok 12,30 – 13,30

streda 17,00 – 18,00 (č. 281)

Prípadné konzultácie mimo konzultačných hodín len po predchádzajúcej vzájomnej dohode mejlom.
Na mejly poslané v piatok poobede a cez víkend odpoviem najskôr v pondelok doobeda.

Na tento dokument sa vzťahuje licencia Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported,
dostupná na <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>.